

قیامت

پرسش ها و پاسخ های دینی

جلد

دکتر حسین سوزنجی

سوزنجی، حسین

قیامت : پریشاں‌ها و پاسخ‌های دینی / نویسنده حسین سوزنجی : زیر نظر شورای کارشناسان دفتر انتشارات کمک آموزشی - تهران : مدرسه، ۱۳۸۴.
۱۵۱ ص. - (آفتاب اندیشه : ۵).

I.S.B.N: 964-385-546-5.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Religious Questions and answer.

عنوان به انگلیسی :

کتابنامه : ص. ۱۴۹-۱۵۰.

۱. معاد. ۲. معاد - پریشاں‌ها و پاسخ‌ها. ۳. بهشت. ۴. دوزخ. ۵. ثواب و عقاب. الف. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر انتشارات کمک آموزشی. ب. مدرسه. ج. عنوان. د. عنوان : پریشاں‌ها و پاسخ‌های دینی.

۲۹۷/۴۴

۹ ق ۹ س / ۲۲۲ BP

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

قیامت

دکتر حسین سوزنجی

زیر نظر شورای کارشناسی دفتر انتشارات کمک آموزشی

مدیریت هنری: مهدی کریمخانی

چاپ اول: ۱۳۸۴

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

لینتوگرافی، چاپ و صحافی از: چاپخانه مدرسه

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۵-۵۴۶-۳۸۵-۹۶۴

ISBN 964-385-546-5

نشانی: تهران، خیابان سپهبد قمری، پل کریمخان زند، کوچه شهید محمود حقیقت‌طلب، شماره ۳۶

تلفن: ۸۸۰۵۳۴۴-۹ (دورنویس) (فاکس): ۸۹۰۳۸۰۹

فهرست مطالب

مقدمه ۹

بخش اول:

چگونگی و احوال قیامت

فصل اول: نفخ صور ۱۲

۱. مراد از صور و نفخ در صور چیست؟ / ۱۲
۲. فلسفه نفخ در صور چیست؟ آیا عزرائیل نمی تواند همه را بمراند؟ / ۱۴
۳. آیا با نفخ صور همه موجودات، حتی ملائکه نیز می میرند؟ در این صورت، مرگ ملائکه به چه معناست؟ / ۱۴

فصل دوم: معاد جسمانی ۲۰

۱. چرا معاد باید جسمانی باشد؟ (با توجه به این که اصل شخصیت انسان، روح اوست نه بدنش) / ۲۰
۲. اگر معاد جسمانی است، چگونه انسان به لقاء الله می رسد؟ / ۲۳
۳. اگر بدن اخروی، به تصریح قرآن کریم، همین بدن دنیوی است، اجزایی از بدن انسان که پس از مرگ به بدن سایر انسان ها یا جانوران منتقل می شود، چه وضعی دارد (شبهه آکل و مأکول)؟ / ۲۴
۴. اگر بدن اخروی همین بدن دنیوی است، کدام اجزای بدن خواهد بود (با توجه به این که در طول عمر انسان چند بار همه سلول های بدنش عوض می شود)؟ / ۲۴
۵. در قیامت، ویژگی های مادی بدن مثل جذب و دفع و نمو و تناسل و تغذیه و ... چگونه است؟ / ۲۸

۶. آیا همه چیز جهان آخرت با دنیا متفاوت است؟ (مثل آسمان و زمین و...) / ۳۰

۷. آیا حوادث قیامت مطابق قوانین طبیعی است یا از نوع خرق عادت و معجزه است

(چون در صورت اول، قابل پیش بینی علمی خواهد بود) / ۳۳

فصل سوم: صراط ۳۷

۱. پل صراط چیست و چه مرحله ای از حسابرسی است؟ / ۳۷

۲. چرا می گویند: «هیچ انسانی تا از جهنم عبور نکند، به بهشت نمی رود»؟ / ۳۹

فصل چهارم: گواهان قیامت ۴۲

۱. اگر در قیامت، همه چیز مشهود انسان و خداست، چه نیازی به گواهان متعدد است؟ / ۴۲

۲. شاهد بودن انبیاء و ائمه بر اعمال ما به چه معناست؟ آیا مثل ملائکه موکل، تمام

اعمال ما را می بینند؟ / ۴۲

فصل پنجم: مباحث متفرقه ۵۰

۱. آیا در قیامت همه حیوانات نیز مثل انسان محشور می شوند؟ / ۵۰

۲. مقصود از «کل من علیها فان و یقی وجه ربک ذوالجلال و الاکرام» چیست؟ آیا همه

نابود می شوند و وجود به عدم تبدیل می شود؟ / ۵۳

بخش دوم:

کیفر و پاداش در قیامت

فصل اول: جهنم و عذاب ۵۶

۱. با توجه به رحمت الهی، وجود جهنم و عذاب های شدید آن توجیه دارد؟ / ۵۶

۲. فلسفه عذاب جاوید برای گناه محدود و کوتاه در زندگی دنیا چیست؟ / ۶۱

۳. عذاب جاوید برای کسانی که مشمول آن اند، چه ثمری دارد؟ / ۶۱

۴. آیا عذاب جاوید با عدالت خدا منافات ندارد؟ / ۶۴

۵. چگونه عذاب های دردناک و عظیم با گناهان حقیر دنیا که لذت محدود و ناچیز

دارند، تناسب دارد؟ / ۶۴

۶. اگر روح انسان، روح خداست، چگونه خدا روح خود را عذاب می کند؟ / ۶۷

۷. حیط اعمال چگونه با عدالت خداوند سازگار است؟ / ۷۰

۸. آیا احباط و تکفیر، با آیه «فمن يعمل مثقال ذرة خیراً یره...» منافات ندارد؟ / ۷۰

۹. چه گناهایی موجب حیط اعمال حسنه می شوند؟ / ۷۳

فصل دوم: بهشت و پاداش ۷۸

۱. فلسفه پاداش های عظیم برای برخی اعمال کوچک چیست؟ / ۷۸

۲. آیا جاودانگی و وفور نعمت در بهشت، سبب ملال و خستگی آدمی نمی گردد؟ / ۸۴

۳. آیا بهشتی که حضرت آدم (ع) از آن رانده شد، همان بهشت اخروی بود؟ / ۸۵

۴. آیا در جهان آخرت، زاد و ولدی هست؟ / ۸۷

فصل سوم: وضعیت گروه های خاص ۸۹

۱. دانشمندان کافری که به بشریت خدمت کرده اند، در قیامت چه وضعی دارند؟ / ۸۹

۲. انسان هایی که شیعه یا مسلمان نیستند چگونه عذاب و پاداش می بینند؟ / ۸۹

۳. مستضعفان چه کسانی هستند و وضعیت آنان در آخرت چگونه است؟ / ۹۸

۴. آیا اگر ما، در جوامع غیر اسلامی به دنیا می آمدیم، غیر مسلمان نمی شدیم؟ پس تکلیف

پاداش و عقاب چه می شود؟ / ۱۰۱

۵. با توجه به این که اکثر مردم غیر مسلمان اند و اکثر مسلمانان نیز اهل گناه اند، آیا اکثر

مردم جهنمی نیستند؟ / ۱۰۲

۶. تکلیف کودکان و دیوانگان و... در جهان آخرت چیست؟ / ۱۰۴

۷. اصحاب اعراف چه کسانی اند؟ آیا همان کسانی اند که اعمال نیک و بدشان مساوی

است؟ / ۱۰۵

۸. آیا شیعه نیز به جهنم می رود؟ آیا ممکن است در جهنم جاودانه بماند؟ / ۱۱۳

فصل چهارم: شفاعت ۱۱۹

۱. مبنای شفاعت کردن چیست و چه ضرورتی دارد که بین خدا و بندگانش کسانی شفیع باشند؟ / ۱۱۹

۲. آیا شفاعت با عدل خدا منافات ندارد؟ (که فقط شیعیان از آن بهره‌مند شوند)؟ / ۱۲۸

۳. آیا شفاعت، شرک و شبهه کار بت پرستان نیست؟ / ۱۲۹

۴. آیا رحمت شافعان بیشتر از رحمت خداست که به آن‌ها متوسل می‌شویم؟ آیا این با

توکل منافات ندارد؟ / ۱۲۹

۵. آیا کسی که اطاعت می‌کند و از معاصی می‌پرهیزد؛ باز محتاج شفاعت است؟ / ۱۳۲

۶. باور به شفاعت چه آثار مثبتی در زندگی دارد؟ آیا موجب تجرّی به گناهان و سستی در

اعمال صالح نمی‌شود؟ / ۱۳۴

۷. آیا در روز قیامت، شفاعت‌کننده‌ای غیر از چهارده معصوم (ع) وجود دارد؟ / ۱۳۶

۸. کدام گناهان مشمول شفاعت واقع نمی‌شوند؟ / ۱۴۰

۹. چه کنیم تا هرچه بیشتر، از شفاعت معصومین (ع) بهره‌مند شویم؟ / ۱۴۴

فصل پنجم: عاقبت کار / ۱۴۷

۱. بعد از اتمام پاداش و عذاب، تکلیف بهشت و جهنم چه می‌شود؟ / ۱۴۷

۲. بعد از آن‌که انسان به کمال شایسته خود نایل آمد و هر کس به ثواب و عقاب لازم

رسید، هستی چه فلسفه‌ای دارد؟ / ۱۴۷

منابع / ۱۴۹

مقدمه

کتاب حاضر، پنجمین جلد از مجموعه آفتاب اندیشه است که در آن، به بررسی و تبیین پرسش‌هایی درباره موضوعات دینی پرداخته و خصوصاً برای دبیران محترم دینی، دست‌مایه‌ای جهت پاسخ به این سؤالات فراهم آورده‌ایم. بخش اول این مجموعه، که به خداشناسی اختصاص داشت، در یک جلد ارائه شد و بخش دوم آن که درباره راهنماشناسی (نبوت و امامت و قرآن‌شناسی) بود در دو جلد عرضه گردید. دو جلد نیز به بخش سوم آن، یعنی مباحث مربوط به مرگ و جاودانگی آدمی اختصاص یافته است که در جلد قبل به اصل بقای پس از مرگ و نحوه زندگی انسان تا پیش از قیامت پرداختیم. اینک نوبت به بررسی مباحث مربوط به قیامت و چگونگی تعیین سرنوشت نهایی انسان رسیده است.

مباحث کتاب حاضر که در زمینه قیامت است، در دو بخش اصلی عرضه شده است: در بخش اول، که به بیان چگونگی و احوال قیامت اختصاص دارد، به موضوعاتی همچون نفخ صور، معاد جسمانی، صراط، گواهان قیامت و... می‌پردازیم و بخش دوم در باب نحوه کفر و پاداش اخروی انسان و تعیین سرنوشت نهایی اوست و علاوه بر مباحثی در مورد بهشت و جهنم،

به وضعیت گروه‌های خاص و موضوع شفاعت نیز اشاره می‌کنیم. در پایان این بخش نیز سؤالاتی درباره عاقبت نهایی کار آدمی مطرح شده است.

در جلد پیش یادآور شدیم که بحث زندگی پس از مرگ، پیچیدگی‌ها و دشواری‌های خاصی دارد و این مسأله در خصوص امر قیامت، شدیدتر و دشوارتر می‌گردد. اما این دشواری‌ها نباید موجب بی‌توجهی و کنار گذاشتن سؤالاتی شود که در مورد آن مطرح می‌گردد. در این کتاب، کوشیده‌ایم با توجه به آیات و روایات و با یاری گرفتن از شرح و توضیح‌های علمای بزرگی همچون «علامه طباطبائی»، تا حد امکان پاره‌ای از ابهامات را در مورد قیامت روشن کنیم تا عقل هرچه بیشتر به فهم حقیقت آن نزدیک گردد، هر چند که شاید رسیدن به اصل حقیقت معاد، جز با مشاهده مستقیم آن در وقت خویش، ممکن نباشد؛ به این سبب، خود را مصون از خطا نمی‌دانیم و از انتقادات و پیشنهادهای شما خواننده گرامی استقبال می‌کنیم.

چنان‌که پیش از این گفتیم، مخاطبان اصلی این مجموعه، در درجه اول معلمان و دبیران محترم دینی و دانشجویان رشته معارف اسلامی و در درجه بعد، دانش‌آموزان اند. اما این مجموعه برای عموم قشرهای جامعه نیز قابل استفاده است. کتاب حاضر، آخرین جلد از این مجموعه است که در آن به بحث‌های مربوط به اصول عقاید پرداخته‌ایم و ان شاء الله در مجلداتی دیگر، به پرسش‌هایی در زمینه زندگی دینی انسان‌ها (از نظر فردی و اجتماعی) پاسخ خواهیم گفت و اگر خدا توفیق دهد، به سلسله مباحثی که مجموعه آن‌ها را «انسان‌شناسی دینی» نام نهاده‌ایم، وارد خواهیم شد.

و من الله التوفیق و علیه التکلان